

INDARKERIA MARTXISTA JAKEAN

Herri eta auzoetan
indarkeriaren
erresistentzia
borroken inguruko
hausnarketa
proposamena.

EUSKAL HERRIKO
EMAKUMEON
MUNDU MARTXA

INDARKERIA MATXISTA JAKEAN. Nondik, nola eta norekin erresistentzia borrokak.

ATARRABIA, 2025eko URTARRILAK 25

JUSTIZIA FEMINISTA ETA AUTODEFENTSA FEMINISTAREN JOAN ETORRIAK...

*Hurrengo orrietan 2025eko urtarrilaren 25eko jardunaldietan parte hartu zuten hiru hizlarien laburpena azaltzen da.

BEGOÑA ZABALA

Justizia feminista: zer den eta zer ez den: hurbilketa bat.

Ez gara ari, une honetan, kontzeptu ez bukatu, ezta itxi batekin; ez da existitzen, besterik gabe. Prozesu horretan gaude. (Justizia feministako kideek esan zuten). Justizia ofiziala ordezkatzeko lukeen alternatiba erreal, zehatza da gaur egun? Ez da egungo botere polizial judizialaren ordezeko aparatu baten eraikuntza. Are gehiago, definizio batera hurbildu nahi badugu, funtzionamendu eta aktibismo eta militantzia printzipioen bilduma bat bezalakoa litzake, zeinekin indarkeria matxista gero eta handiagoi aurre egin nahi diegun. Emakumeen* artean adierazitako eta praktikaturako elkartasuna da. Mugimendua martxan jartzea da, erasoak, bidegabekeriak, erasotzaileen zigorgabetasuna eta indarkeriaren ukapena gertatzen direnean, ez soilik eskuinaren praktika eta filosofia orokor gisa, baizik eta kasu konkretuen enuntziatio gisa ere.

Erasoen eta zigorgabetasunaren aurrean gure leloa jartzen dugunaren adierazle da: egia, justizia, erreparazioa eta ez erreproduzitzeko bermeak. Eta hori guztia kontuan hartuta, erasoak prebentzio faltaren ondorio direla, emakumeen* eta sexu disidentzien kontrako erasoek markaturako rol jokoaren arau batzuen ondorio, gizonei boterea ematen dieten rol patriarkalen kodifikazioaren ondorio, baita beste batzuei erasotzeko ematen dien boterearena ere. Autodefentsa Feministaren planteamenduekin bat egiten du.

Oso interesgarria da beste esperientzia eta mundu batzuei begiratzea, oso gertu baititugu. Batzuetan oso errealitate desberdinak izan arren, loturak egin ditzakegu. Ziur aski, beste esperientzia batzuek aukera ematen digute justizia feministaren planteamenduak beste subjektu batzuetara hurbiltzeko. Beste leku batzuetako planteamenduek justizia komunitarioko, kolektiboko edo generoko elementuak izaten dituzte... eta, gainera, hemen daude eta, are gehiago, justizia ofizialaren ibilbideetatik kanporatzen dituzte.

“Zauri koloniala barneratzeak kolonizatuen gain egiten den indarkeria epistemiko batekin du zerikusia, horiei erabakitze gaitasuna ukatzen baitaie”. (Irene Ortiz)

Feminismoek gatazka-egoeretan eta gatazka-ondokoetan landutako erantzunak aberastasun- eta ikaskuntza-iturri dira, zalantzarik gabe. Praktikan jar daiteke zerbait? Euskal Herriak eta Latinoamerikako herrialdeek potentzia feminista handiko aurrekariak dituzte, non justizia eskatzeko beste planteamendu batzuek lotzen gaituzten osatze prozesuekin, akonpainamenduekin, emakumeen memoria-rekin, kaltetutako gorputzen erreparazioarekin eta agentzia feministarentzat ezinbestekoak diren subjektu kolektiboen birsorkuntza-rekin.

Zalantzarik gabe, Justizia feministak planteamendu antipunitibisten funts handi bat du, baina argi geratu behar da ez dela, inondik inora, gauza bera. Punitibista da Estatuak, ez biktimak izanik Zigor Kodea erabiltzen duten pertsonak. Punitibistak dira disidentziak eta pertsonak bazterretan gero eta gehiago kriminalizatzen dituzten lege penalak. Punitibistak dira epaileak legeak aplikatzen dituztenean eta kartzelak, espetxeak, ziegak... beste irtenbiderik ikusten ez dutenean. Punitibistak dira gobernuak eta ganbera legegileak, zigor-legeak emakumeen babesaren sinbolo gorena direla mantentzen dutenak eta aurrekontuak neurri erreprosore eta polizia gehiagotan, eta kartzela neurri eskuragarrietan xahutzen dituztenak, eta gutxiago zerbitzu sozial publiko, unibertsal, doakoetan. Punitibismoaren konplize dira gobernuak planteatutako populismo punitibistak babesten dituzten lobby eta erakunde horiek, batzuk emakumeenak.

Justizia ofiziala: nola funtzionatzen duen eta nola ez dien erantzuten eskaera feministei, eta hemengoaz ari gara, Espainiako Estatuak.

>Zuzenbide penalaren binarismoa eta punitibismoa. Delitugilea/biktima. Delitua/Zigorra. Delitua/barkamena-konponbidea. Maskulino/femenino. Erreparazio/Laguntza ekonomikoa. Zigorra/Prebentziorik ez.

>Delitugilea da zigor-araudiaren ardatza. Eta hain gaizki tratatzen du justiziak, ezen esku hartzeko printzipioak tratatu txar instituzionala gutxitzeko baitira: errugabetasun-presuntzioa, atxiloketatik nahitaezko eta doako abokatu-laguntza, gutxienean behin-behineko espetxealdia, deklaratzeko eta egia esateko betebeharririk ez, beti *in dubio pro reo*...

>Delitugilearen eta biktimen arteko kontrajartze makiavelikoa.

>Biktimaren egoera juridiko ahula eta eskasa. Legeria propioa.

>Joko publiko/pribatuaren erabilera eta konfidentzialtasuna

>Sentitutako eta benetako Inpunitatearen aurrean, zer esan eta zer egin? Autodefentsa feministak eta prebentzio eta formazio neurriak.

Indarkeria matxista heteronormatibizatuak

Indarkeria ikusaraztea, beste indarkeria batzuk ikusezin bihurtzeko tresna gisa. Fokua jartzearen arriskuak: Asko argitzen du, baina ilunpeak sortzen dira.

Indarkeria matxista kontzeptuaren konplexutasuna. Hori kontzeptua bi elementu engainagarritan homogeneizatzen duen legediaren aurrean: delitugilea eta zigorra, hau da, Zuzenbide Penalaren ikuspuntutik aztertzen da, eta ez, adibidez, sexu-askatasunerako eta indarkeriarik gabeko emakumeen* bizitzarako eskubide konstituzionalaren ikuspuntutik.

Zuzenbide penal sinbolikoaren gehiegizko balioa. Prebentzio-elementu gisa erabiltzea, argi eta garbi punitiboa denean.

Indarkeria matxistaren gune malkartsuak: Legedi penalak modu sinplistan definitzen ditu emakumeen aurkako bi indarkeria mota: generoarena (bikoteentzat eta bikote ohientzat) eta sexuarena. Praktikaren berreskuratzea eta horretan sakontzea espazioetatik: familia, lana, kolektibo hierarkizatu eta/edo lehiakorrak eta/edo oso maskulinizatuak edo feminizatuak, hala nola kirola, erakunde sozial eta politikoak, ikasketa eta prestakuntza zentroak. Behartutako itxialdietan insistentzia (itxialdi guztiak dira behartuak neurri baten), espetxeak, ziegak, kuartelak, adingabeen zentroak, atzerriarrenak. Jai guneak eta kaleak birpentsatzea. Eta prebentzio guneetan, polizia ez.

Zer leku izan behar du biktimak prozesuan? Hemen asko eta asko ari dira lantzen akonpainamenduak, arretak, zigorrak, berehalako laguntza juridiko eta psikologikoa, prozesuen sozializazioa.... Talde profesional interesgarriek eta militantzia edo boluntariotza taldeek. Noiz arte da biktima?

Indarkeria jasaten duten subjektuak: interseksionalitatea, disidentzia sexualak, ezarritako legalitatearen bazterretan dauden pertsonak.... Zergatik egiten dute justizia ofizialak eta feminismo instituzionalak subjektu plural eta anitz bat izatearen aurka?

Indarkeria eragiten duten pertsonak eta erakundeak. Munstro eta gizon santuen artean, babesleak edo zigortzaileak gisa definitzen diren eta gero biktimak birbiktimizatzen, bortxatzen eta ikusteari uzten dioten erakundeetatik pasatuz, babes judiziala lortzeko dituzten oztopoez gain.

Indarkeria matxistaren ibilbideek oso ibilbide luzea dute, indarkeriaren kontinuuma definitzen duena, biktimak boterea kenduz eta haien oinarritzko babes-, defentsa-, laguntza- eta bizikidetzak-elementuetaz desjabetuz, hala nola lagunak, inguruneak, amak, lankideak, zentroetako kideak...

LAURA ELEZKANO ATIENZA

Nola jokatu indarkeria matxisten aurrean?

Egungo justizia sistemak kaltetuak eta haien komunitatea errapartatu ditzake?

Zer esan nahi du justizia feministaren ideiak? Salaketa penaletik harago beste justizia modu batzuk pentsa ditzakegu?

Zer ulertzen dugu autodefentsa feministaz? Nola gauzatu autodefentsa sistema patriarkalaren logiketan erori gabe?

Galdera horiek, eta beste batzuek, bidea ireki diezaioke mugimendu feministaren, mugimendu sozialen eta komunitateen barruan beharrezkoa eta premiazkoa den hausnarketa bati, indarkeria matxistei justizia feminista eraldatzailetik heltzeko eta haiek prebenitzeko gaiaren inguruan.

Errealitateak, bere aniztasun eta konplexutasunarekin, indarkeria matxistak jasan dituztenen bidelaguntza lanetik eta beraien jakintza eta esperientziekin harremanetan jartzetik, hainbat urtetako justizia instituzional, zigor-arloko sistema legal eta judizialeko erreforma, eta emakumeentzako zein disidentzientzako babes sozial eta kontrolerako politika publikoek, erakusten dute justizia-mekanismo deituriko horiek ez dutela funtzionatzen prebentzioari dagokionez, eta, gainera, haien erantzunak ez direla eraginkorrek pertsona kalte-tuentzat, ez dituztelako beraien behar eta minak aitortzen, ez delako beraien agentzia eta erabakitze eskubidea errespetatzen, eta ez direlako baliagarriak ezta beraien segurtasuna bermatu edota erreparazio prozesuak abian jartzeko ere.

Era berean, gaur egungo justizia sistemak eta feminismoaren zati batek, indarkeriei, minei eta pertsonak beren komunitateen barruan dituzten gatazken esperientziei erantzuteko modu bakar gisa punitibismoa aldarrikatzen du. Horrek, segurtasun-politiken eta estatuaren esku-hartzearen alde egiteak, indarkeria matxisten eta pertsonen bizitzak zeharkatzen dituen indarkeria eta egiturazko deso-

dreken arteko harremanaren arrazoi nagusia lausotzea dakar.

Illo horretan, beste justizia eredu batzuk pentsatu, ikertu, sortu eta proposatu behar dira, pertsonak erreparatzeko eta harreman- eta komunitate-kultura eraldatzeko, indarkeria larrien ondorioak desaktibatuz eta indarkeriarik arinenak eta ohikoenak prebenituz. Horretarako, memoria egin behar da, protagonisten esperientzietatik ikasi behar da, eta ezagutza hori politizatu behar da, feminismoen eta bizi-baldintza material, ekonomiko eta etxebizitza-baldintza duinen aldeko borrokaren arteko berezko harreman historikoari berriro helduz. Horrez gain, erantzun antipunitiboetarako jo behar da, mugimendu abolizionista penal eta kartzelarioari uko eginez, estatuen kontroletik eta errepresiotik atera eta komunitateek aldaketa-eragile gisa ahotsa altxa eta egiteko beste modu batzuen alde egin.

Aldaketa orok trantsizioak behar ditu, eta egungo justizia-sistema negoziatzen, hitz egiten, interpelatzeko eta presionatzeko jarraitu behar badugu ere, kaltetuentzako nolabaiteko erreparazioa lortzeko, ezin dira bistatik galdu "beste aukera feminista batzuk beste justizia-zentzu batzuk eraikitzeko", Susana Draper pentsalari eta aktibistaren liburuaren izenburua aintzat hartuta.

Abiapuntuko justizia feminista pentsatzeak eta sortzeak, behintzat, zera azpimarratzera eramango gintuzke: hau ez dela teorizazio bakarretik abiatzen, eta ez duela esperientziazko praktika edo forma bakar bat.

Lehenik eta behin, feminismoen eta subjektu feministaz hitz egin behar da, ez eskubide-subjektuaz bakarrik, baita erantzukizunez eta betebeharez ere, ez bakarrik kaltea nork jasaten duen, baizik eta baita indarkeria nork eragiten duen eta kaltetuarekin duen harremana eta kaltea zer testuingurutan gertatzen den ere.

Errealitateak, indarkeriak, agertokiak eta subjektuak begiratzea eta aztertzea, feminismo intersektionala, inklusiboa, transfeminista, arrazakeriaren aurkakoa eta komunitarioa oinarri hartuta. Feminismo malgua eta bideratua, bizitza problematizatuko duena, bizitza bere dualtasun, anibalentzia eta kontraesanetan ulertzeko, eta beste proposamen metodologiko eta kolektibo batzuetatik erantzun ahal izango duena, aniztasunarekin, gatazkarekin eta eguneroko indarkeriekin koherenteak direnak, mailakatuagoak, larriagoak eta erantzuteko eta babesteko zailtasun handiagoak diren beste batzuen prebentzio gisa.

Egungo justizia-sistemarekin paraleloki lan egitea bateragarria izan arren, justizia feminista justizia instituzionala ez delako ideian kokatzea eta adieraztea.

Justizia feminista beste sorkuntza, erreparazio eta eraldaketa modu batzuetatik at sortzea posible bada, justizia patriarkalek, arrazistatik, klasistatik eta disidentziak eta trans gorputzak baztertzetik bereizi behar da.

Sistema judizial penalak eta haren kategoria bakarrek (biktarioa/biktima, ona/txarra, gizona/emakumea) berezkoak dituzten esparru zurrin, bitar eta esentzialistak gainditzea dakar, eta indarkeria matxisten eta beste indarkeria anitzen, abusuen, diskriminazioen eta ondorio eta kalte jakin batzuk (hala nola bizitzaren prekarizazioa, eskubideen urraketa eta eragileen kriminalizazioa) eragiten dituzten esplotazio-egoera eta desberdintasun estrukturalen azterketa konplexuago bihurtzen laguntzen du.

Zer esaten digu memoriak, esperientzia partekatuak eta atzera begiratze horrek? Oroimenak egiaztatzen du, norberaren esperientzietatik eta laguntzatik, Zigor Auzitegiak ez duela egia bilatzen, ez dituela gertakariak ulertzen, penalki garrantzitsuak direnak bakarrik interesatzen zaizkiola. Ez du biktima babesten, ez dio kalteari jaramonik egiten, ez ditu delituaren arrazoiak ikertzen, zigor bakarra aplikatzen du, indarkeria matxistak genero, arraza eta klasearen arabera sailkatuz, beste diskriminazio faktore batzuen artean.

Zentzu horretan, mugimendu feminista antipunitiboek zalantzan jarri dute historikoki delituekin amaitu ezin duen zigor sistema baten erreproduzioa, pertsonak erreparatu eta babesteko eraginkorra ez dena, birbiktimizazioa sortzen duena eta komunitate baztertuenak jazarpenaren edo prekarizazioaren menpe jartzearen artean aukeratzera kondenatzen dituen.

Proposamen antipunitiboen helburuek eta justizia alternatibak sortzearen alde egiten duten feminismo herrikoiek komunitateetatik bertatik zigortzaileak ez diren tresnak bultzatu nahi dituzte, prozesu judizialarekin paraleloan edo modu alternatiboan aritu eta jasandako indarkeria egoerari zentzua emanez. Sistema judizialak edo erasoak egin zuen pertsonak berak erreparatu zain egon gabe, komunitateak berak baizik.

Abya Yalatik datozen feminismo herrikoiek, beste lurralde batzuen artean, jada izendatzen eta jorratzen dituzte gatazkak eta indarkeriak beren pedagogia feministetatik, justizia penaltaren sistemaren alternatiba gisa, hausnarketak planteatuz esperientzia kolektibotik: erreparatzea jakintzatik pasatzen da, ezagutzetik, biziraun duten emakumeek eta haien inguruneek edo familiek duten mina askatzeko.

Pedagogia feminista horietatik komunitateetatik beste ekintza alternatibo batzuk pentsatu eta proposatzen dira, hala nola kaleen esanahi berria, afektu-sareak, ekintza literarioak, artistikoak edo dibulгатiboak komunikabide etiko eta feministekin aliantzetan, hala nola Belén López Peiróren “justicia por palabra propia” saiakeran jasotzen den bezala, zeinak tribunalaren hitza norberaren hitzetik desberdintzearen garrantziaz hitz egiten duen, izan ere honek gehienetan mina gauzatu duenari sinisten baitio.

Tresna narratibo horiek efektu konpontzaile erreparatzaileak bilatzen dituzte, hala nola, autodefentsa hitzetik eta botere patriarkalak biktimei eta haien ingurukoei ezartzen dien isiltasuna zalantzan jartzetik.

Autodefentsa feministak norbere burua nola defendatu pentsatzea dakar, kalte egiten duten indarkeria berdinak erreproduzitu gabe.

Beste justizia horiek, Susana Draper soziologo feminista parafraseatuz, hain zuzen ere, beste borroka horizonte praktiko batzuek hitz egiten dute, kaltea indarkeria instituzional gehiagorekin, zigor gehiagorekin, kontrol gehiagorekin konpontzeko ideia problematizatzen dutenak.

Justizia feministan pentsatzea eraldaketa sozialean pentsatzea da.

EUSKAL HERRIKO GAZTE FEMINISTAK

Euskal Herriko Gazte Feministok autodefentsaren inguruko gure esperientzia ekarri nahi dugu mahai honetara. Gure sarearen antolaketarengatik lurreratze konketuak ditugu Euskal Herriko txoko askotan eta horrela herriz herriko esperientziak jasotzeko abagunea dugu. Gainera, ez gara Mugimendu Feministako gazteen kolektiboa bakarrik, Gazte Mugimenduko feministena ere bagara, eta horrek toki konketu bat ematen digu indarkeriaz hitz egiteko garaian.

Herri eta auzo askotan txosnak eta jaiak aurrera ateratzen ditugu Gazte Mugimendu, asanblada eta bestelako kolektibo askorekin batera eta bertan indarkeria matxistaren aurkako protokoloak diseinatu, ezarri eta kudeatzen gabiltza. Ezinbestekoak dira jakina protokolo horiek, Mugimendu Feministaren lanetik jaso ditugunak horietako asko, baina tentsioa sortzeko gaitasun gero eta txikiagoa daukatela ere badakigu, gizonen erresistentziarik gabe onartzen dituzte eta gure buruak protokoloen kudeaketak itota aurkitzen ditugu askotan.

Horregatik, guretzako ezinbestekoa da protokoloak berrasmatezea, indarkeria eraso konketuan soilik ikusteari utzi eta espazioen, jaien, musikaren, jokabideen dimentsioan ezartzea, eta jakina, horiek sartzea protokoloetan, zeren indarkeria da eszenatokian gizonak, lehen lerroetan gizonak eta txosnetako eskaileratara igota gizonak ikustea denbora guztian. Gure proposamena argia da, erasoen erantzuna protokolizatu badaiteke, lehen lerroak nork dituen ere bai.

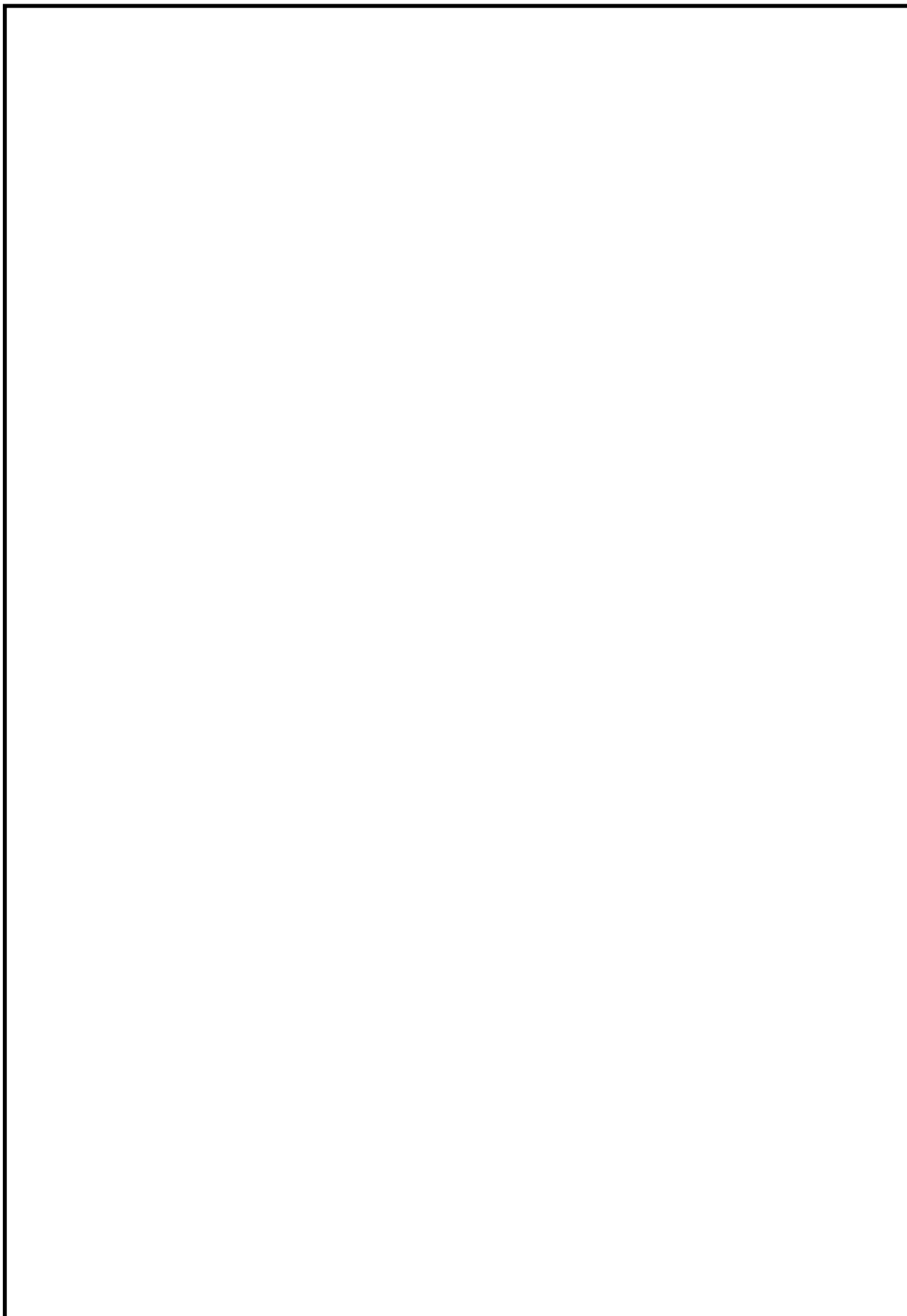
Neskak*, gazteak, beldurraren subjektu gisa eraiki gara, gizon ezezagunek erasotuko bagintuzte bezala, erasotzailea etxean, asanbladan, koadrilan ez balego bezala. Beldurraren kulturak autodefentsarako gaitasuna ostu digu, bai, baina indarkeria era estrukturalean ulertzeko gaitasuna ere bai. Faxismoaren olatuaren eta gizonen erreakzio patriarkalaren aurrean, erasotzaileak berriz ere munstro gisa irudikatzen dituzten diskurtsoek ez dute alternatiba politikorik osatzeko tresnarik ematen, gizon erasotzailearen eta gizon onaren arteko banaketak ez du patriarkatua egitura gisa ulertzen.

Sare sozialean biderkatu diren salaketek argi uzten dute guzti hau, egiteko formek ez diote gure Mugimendu Feministaren egiteko moduei erantzuten, hori badakigu, baina indarkeria toki guztietan, egitura guztietan dagoela argi uzten du. Hutsune batez hitz egiten digute Instagram kontu guzti hauek, indarkeria salatzekeo beharraz eta horretarako tresnak garatzearen garrantziaz. Zeren sare sozialak ere badira indarkeriarako espazio bat, baina autodefentsa artikulatzeko toki bat ere bai, eta beraz, ezinbestekoa da Mugimendu Feministatik estrategia konketuak diseinatzea sare sozialean ere.

Hala ere, sare sozialean gertatzen ari denak zalantza handiak sortzen dizkigu, dinamika patriarkal eta kolonialak berrezartzeko, beldurraren kultura zabaltzeko tresna bihurtu daitezkeelako. Horregatik diogu guk herri eta auzoetako asanblada feministak indartzearen aldeko apustua egiten dugula, sare sozialean oihartzun handia izaten ari diren salaketek artikulazio konketuak ekar ditzaten herrietan. Balio dezan feminismoaren indartzea ematen duen olatu honek ondoren asanbladak eta kolektiboak elikatzekeo, indarkeria salatzekeo patriarkatuaren aurkako borroka antolatzerara salto egiteke.

EUSKAL HERRIAN EMANDAKO HAINBAT PROZESUREN ARGIA LUNAK...

Apunteak hartzeko ordua...

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for taking notes. It occupies the majority of the page area below the header and above the footer.

HERRI ETA AUZOETAN INDARKERIA ERRESISTENTZIA BORROKEN INGURUKO HAUSNARKETA PROPOSAMENA

Emakume kategoria erabiltzen dugu gure egungo errealitatean politikoki eragiteko oraindik baliagarria delakoan, nahiz eta sexu-genero sistemak markatzen duen binomioaz gaindi bizipen, ibilbide, ahalmen, kategoria edo identitate anitzak ere bagaren (bollerak, transak...).

*Txosteneko edukian zehar eta lan saioetako ariketetan eraso edo subalternitate posible batzuk agertzen dira, kontziente izanik ez direla bakarrik. Ez dira zerrenda itxiak ez dugu inolako hierarkizaziorik sustatu nahi.

Kokapena

Txosten honek gure herrian indarkeria matxistari aurre egiteko ditugun baliabide, tresna eta aukeren inguruan hainbat hausnarketa bideratzeko euskarri bat izan nahi du.

Euskal Herriko Emakumeen* Mundu Martxaren Plataformatik sortutako euskarri bat da, Mugimendu Feministarentzat (MF) zein beste-lako eragileentzat baliagarri izan nahi duena.

2000. urtean mundu mailan eta Euskal Herrian Emakumeen* Mundu Martxa sortu zenetik, indarkeria matxistaren aurkako borroka beti izan da ardatz nagusienetako bat. Horretarako ekintza, aldarrikapen, aliantza, irakuketata eta protokolo ugari martxan jarri dituelarik. Horren adibide dugu, adibidez, 2023. urtean Euskal Herriko erailketa matxisten kontagailua abiarazi genuenetik hogei urte bete zirela.

Emakumeen* Mundu Martxa, eta orokorrean, Euskal Herriko Mugimendu Feminista indarkeria matxistarekin amaitzeko aritu da urte luzez; indarkeria matxistak hartzen dituen hamaika forma azaleratzen eta jendartean sozializatzen, autodefentsa feminista aldarrikatzen, justizia feministan sakontzen, herri eta auzoetan eraso matxisten kontrako protokoloak sortzen, horiek aktibatzen eta prozesuak diseinatzen, erasoan aurrean kaleak hartzen, herri mugimenduekin batera lanketak egiten... Zoritxarrez, aipaturiko lanketa guztiak beharrezkoak dira oraindik, eta horiek birpentsatzen gabe etengabe. Egoera eta kasu bakoitzak eskatzen duenerako ahalik eta modu eraginkorrenak bilatuz, indarkeria matxistarekin behingoz amaitzeko. Hori baita Mugimendu Feministaren oinarrietako bat. Horretarako baliatu nahi dugu esku artean dugun txostena.

Azken urteetan ikusi dugu indarkeria matxistak forma ezberdinak hartu dituela, sare sozialen bidezko indarkeria kasu. Horiek bihurtu baitira jendartean ematen diren askotariko eszenatokien ispilu agerikoenetako bat. Gure auzo edota herrietan indarkeria matxista kasu ezberdinek hamaika eszenatoki posibletan jartzen gaituzte, eta horren aurrean nork eta nola erantzun behar duen zehazteko beharra ikusten dugu.

Subjektu ezberdinez eratutako Mugimendu Feminista gihartzen ari gara eta horrek askotariko errealitatei erantzuteko beharra jarri du mahai gainean. Aurretik ere bizi izan ditugun, baina egun, geroz eta gehiago salatzen diren eraso bollofobo, arrazista, transfobo edota homofoboek erantzuteko beharrean gaude. Tokian toki horiek hartatzeko moduak/baliabideak/protokoloak sortu ditugu eta behar ezberdinetara egokitu gara kasuz kasu.

Mugimendu Feminista emakume kategoriatik harago bestelako identitate edo kategoriekin identifikatzen garen subjektuok ere osatzen dugu. Horrek, azken urteetan Mugimendu Feministaren bilakaeran eragin du eta subalternitate espezifikoetan pentsatzea eta horiekiko ardura izatea ekarri du. Hala ere, baditugu aurrera begirako erronkak norabide horretan; formakuntza, aliantzak bestelako mugimenduekin...

Argi dago indarkeria matxistari aurre egiteko ardura ez dela soilik Mugimendu Feministarena, herri osoak hartu behar du ardura eta horretarako gure herrian zer nolako baliabide ditugun ezagutu behar dugu. Indarkeria matxistari aurre egiteko ez dago modu bat eta bakarra; hamaika borroka piztu ditzakegu horri aurre egiteko, baina premiazkoa da bakoitzak bere lekutik dagokion ardura hartuz egitea.

Beraz... Zeinekin aliatu gaitetzke? Zer exijituko diogu nori?

Zer nolako herria eraiki nahi dugu? Gaur egungo justizia sistema ez dugula onartzen argi dugu. Baina, zeintzuk izango lirateke indarkeriarik gabeko bizitzak bermatzeko justizia feministaren oinarriak? Nola lurreratu dezakegu hori gure herrian? Baditugu baliabideak horretarako?

Zein lanketa aktibatu nahi dugu gure herrian indarkeria matxistaren bueltan?

Zalantza eta hausnarketa asko ditugu mahai gainean, eta agian, ez ditugu denak argituko txosten honek planteatzen dituen ariketen birtartez. Baina, egungo testuinguruak eskatzen dizkigun hausnarketen hasiera gisa sortu dugu txostena, prozesu baten hasiera gisa.

Helburuak

Aurretik aipatu bezala, txosten honek Euskal Herriko edozein herri edo auzotan indarkeria matxistari aurre egiteko zer nolako baliabide, aliantza, hutsune, aukera.. dauden identifikatzeko balio du. Horretarako, honako helburu hauek definitu ditugu.

Helburu nagusiak:

- Herrian/auzoan ditugun baliabide, espazio, mekanismo, aliatu, muga eta aukerak identifikatzeko gure herriko/auzoko mapa bat osatu.
- Indarkeria matxista pairatzen duten askotariko subjektuak aitortzea eta erasoak modu estankotan ez ulertzea.
- Erasoen kudeaketako fase desberdinak identifikatu eta estrategiak pentsatu.
- Herriko agente/espazio desberdinekin elkarlan posibleak definitu. Agente/espazio bakoitzaren ardura zein den zehaztu. Ardura kolektibizatze asmoarekin egindako ariketa (MFTik kanpo). Nor interpelatzen dugun zehaztu.
- Prozesu hau erasoen kudeaketa bestelako perspektiba batetik kudeatzeko izatea nahi du: beldurra eta arduratik urrun, aliantzak sendotu edo sareak osatzeko zergatia. Berritzailea, motibagarria...
- Herri/auzo bakoitzak bere lehentasunak zeintzuk izango diren zehaztu eta bere borroka lerroa(k) zein(tzuk) izango d(ir)en eta nola aktibatuko dituen erabaki.

Lan saioak

Lan saio hauek herrian indarkeria matxistari aurre egiteko zein protokolo/esku hartze/dinamika existitzen diren identifikatzeko dira. Behin herriaren mapa edo egoera identifikaturik dugula eta ikusita, seguruenera, hainbat hutsune edo mugarekin egingo dugu topo hainbat eremutan, gure helburua hutsune horiei aterabide bat ematea izango da. Prebentziorako eta esku hartzerako aurrera eraman daitezkeen urratsak edo aplikatu daitezkeen baliabide ezberdinak zehaztuko ditugu.

*Hainbat lan saio planteatzen dira, baina herri/auzo bakoitzak lan saioak hobekien datorkion modura moldatuko ditu.

1. Lan saioa: HERRIKO/AUZOKO MAPA OSATZEN (3 ordu)

Helburua

Gure herrian/auzoan non egiten dira lanketak, non daude protokoloak, zein baliabide, zein dinamika... dauden identifikatu eta ardurak banatu.

Beharrezko materiala

Herriko mapa inprimatuta (kopia bat lan talde bakoitzeko), kartulinar/orri zuriak, errotulagailuak/boligrafoak. Plenarioan akta jasotzeko papera edo ordenagailua.

*Dinamizatzailea izendatu.

*Aktalaria izendatu.

*Denboraren arduraduna izendatu.

*Saioa espazio segurua izateko bermeak eta tresnak aurreikusi, adibidez hitz egiteko tarteak errespetatzeko bermeak jarri.

Metodologia

Herriko mapaz lagunduta, hurrengo galderak erantzungo ditugu lau/bost pertsonako taldeetan. Lehenengo ezkerreko zutabean agertzen den galdera erantzungo dugu 45 minutuz. Ondoren, noren ardura izan beharko litzateke espazio/eremu bakoitza eztabaidatuko dugu (bigarren zutabea) 30 minutuz. Azkeneko 45 minutuetan hirugarren zutabean agertzen den galdera erantzungo dugu. Ostean, ordu betez plenarioan lan taldeetan ateratakoa partekatuko dugu eta azken zutabean atera denarekin, erabakiak hartzen saiatuko gara.

*Ez da zertan eremu guztien inguruan hitz egin behar, lehentasunak jarri daitezke herri/auzoaren arabera.

*Herrian/auzoan existitzen den eta kontenplatuta ez dagoen bestelako espazio/eremuak gehitzeko aukera dago.

INDARKERIA MATXISTAREN /PRO-TOKOLOAREN LANKETA NORK EGITEN DU EREMU HAUETAN? ZEIN BALIABIDE DAUDE ESPAZIO BAKOITZEAN? (45 minutu)	NOREN ARDURA DA MOMENTU HONETAN? (30 minutu)	NOREN ARDURA IZAN BEHARKO LITZATEKE? (45 minutu)	ERABAKIAK/ADOSTASUNAK (1 ordu)
>Heziketa guneak >Kirol eremuak >Kalea >Tabernak >Kontsumo guneak >Zerbitzu publikoak >Eszena poliziala >Eszena judiziala >Eremu pribatua >Etxeak >Parkeak >Garraioa >Komunikabideak >Lantokiak >Jaiak >Zein beste eremu/espazio...?	>Herrietako eskoletan lanketa egitea. >Kirol eremuetan lanketa egitea. >Herriko tabernetan prebentzio eta kudeaketa bermatzea. >Jai batzordearen lanketa egitea. ...	>Herrietako eskoletan lanketa egitea. >Kirol eremuetan lanketa egitea. >Herriko tabernetan prebentzio eta kudeaketa bermatzea. >Jai batzordearen lanketa egitea. ...	

2. Lan saioa: HERRI/AUZOKO ERAGILEEN ARTEAN ARDURAK BANATZEN (3 ordu)

Helburua

Kontuan izanik aurreko lan saioan ateratakoa, herrian aurrera eman beharreko PREBENTZIO, ESKU HARTZE eta ERANTZUNERAKO lanak eta baliabideak identifikatu, lan horien ardura zeinena den zehaztu eta borroka lerro ezberdinak piztu.

Beharrezko materiala

Kartulinak/orri zuriak, errotulagailuak/boligrafoak. Plenarioan akta jasotzeko papera edo ordenagailua.

*Dinamizatzailea izendatu.

*Aktalaria izendatu.

*Denboraren arduraduna izendatu.

*Saioa espazio segurua izateko bermeak eta tresnak aurreikusi, adibidez hitz egiteko tarteak errespetatzeko bermeak jarri.

Metodologia

Hurrengo hiru blokeetako galderak erantzuten saiatuko gara lau pertsonako taldeetan. Bloke bakoitzaren denbora amaitzean plenarioan elkartuko gara gainontzekoekin lan taldeetan atera dena partekatzeko. Ostean, herrian/auzoan identifikatu ditugun beharrei erantzuteko erabakiak hartuko ditugu.

1. BLOKEA. PREBENTZIORAKO beharrak identifikatzen... (45 min + 15 min plenarioan)

>Zeinek bermatu behar du prebentzioa eremu bakoitzean? Zein da MFaren papera herrian horiekiko? Nola bermatuko dugu ardura horiek betetzen direla? Zeini eta zein ardura exijituko ditugu?

>Zein da udal edo herri batean bermatu behar diren minimoak erasoak kudeatze aldera? Herri bat, protokolo bat?

>Ze tresna behar ditugu prebentzio lanetarako? (Protokoloak, arreta zerbitzuak, formazioak...?)

2. BLOKEA. ESKU HARTZE lanak eta baliabideak identifikatzen... (45 min + 15 min plenarioan)

Esku hartzean zer behar izaten diren kontuan hartuta: zerbitzu ezberdinak, judiziala, psikologikoa, aitortza, babesa, sinisten zaituztela jakitea, salatzeko erantzuna, azpiegitura ezberdinak, etxebizitza, ekonomikoa, formazioa...

- >Zein minimo bermatu behar ditugu herrian esku hartzeari dagokionean? Zer behar da herrian eraso bat ematen denean edozein espazio/gunetan? Zein da MFaren lana? Ze erantzun mota emango dugu? Zein izan beharko litzateke instituzioen lana?
- >Erasoa jaso duenak badaki zer egin? Salaketei begirako informazioa badago?
- >Zer gertatzen da salaketa bat poliziarenean jartzen dugunean? Zein da erantzuna?
- >Eta Osasun etxeetan, zein da egoera? Protokoloa noiz aktibatzen da? Nola? Zeinekin koordinatzen dira? Zeinekin koordinatu beharko litzateke?
- >Eszena judizialean, zer gertatzen da?
- >Horietakoren batean hutsuneak identifikatzen baditugu, zein beste aukera ditugu erasoak kudeatzeko?

3. BLOKEA. ERANTZUNA emateko zer behar den identifikatzen... (45 min + 15 min plenarioan)

Erantzuteko zer behar izaten den kontuan hartuta: informazioa, salaketa jarri duenaren onespena, formazioa, herri/harreman sarea, babesa,...

- >Nola izaten dugu erasoak salatu direnaren berri? Zein da salaketaren ibilbidea? Zein izango litzateke ibilbide ideala? Zein harreman dugu eta izan nahi dugu berdintasun sailekin, zinegotziekin edota kudeaketa honen parte diren agenteekin?
- >Zer behar dugu babesa jasotzeko prozesu hauetan?
- >Zeinena da erantzuteko ardura? Nola bermatuko da behar hauek asetzen direla? Zeinekin koordinatu behar gara? Udalak zein paper dauka?

3. Lan saioa: LANKETA ZEHATZAK

INDARKERIA MATXISTAK ZAPALTZEN DITUEN ASKOTARIKO SUBJEKTUAK. Zer, nola eta norekin. (2 ordu)

Euskal Herriko Mugimendu Feministak urteak daramatza genero zapalkuntzaz harago doazen zapalkuntzei aurre egiten. Intersektionalitatean oinarrituta, mahaigaineratu ditugu indarkeria matxistak gurutzatzen dituen bestelako hainbat zapalkuntza; arrazan eta jatorrian, zisheteroarautik ateratzean edota kapazitismoan oinarria dutenak, adibidez.

Askotariko zapalkuntza horien aurka borrokatzera eraman gaitu gure egunerokotasunak eta praktikak, eta horrek erasoan kudeaketetarako. Hau da, eraso sexistez aparte (era klasikoak ulertuta, gizon batek emakume bati egindako eraso), transmaribollo kolektiboarekiko erasoak, eraso arrazistak edota eraso kapazitistak identifikatzeko eta hauei aurre egiteko lanketa zehatzak egiteko planteamenduak diseinatu behar izan ditugu. Hurrengo ariketan hori landuko dugu.

Beharrezko materiala

Kartulinak/orri zuriak, errotulagailuak/boligrafoak. Plenarioan akta jasotzeko papera edo ordenagailua.

*Dinamizatzailea izendatu.

*Aktalaria izendatu.

*Denboraren arduraduna izendatu.

*Saioa espazio segurua izateko bermeak eta tresnak aurreikusi, adibidez hitz egiteko tarteak errespetatzeko bermeak jarri.

Metodologia

Kartulina edo papelografo batean kopia hurrengo taulak eta lan talde txikietan erantzun hurrengo galderak (ordu eta laruden). Aktak jaso, eta ahal den heinean, asanbladan emandako hausnarketak herrian lurreratzeko formulak topatu eta hori aurrera eramateko erabakiak hartu (45 min).

Mugimendu Feministak kudeatzen duen protokoloak kontenplazten ditu bestelako erasoak? Ze modutan?	
ERASO TRANSMARIBO-LLOFOBOAK	
ERASO ARRAZISTAK	
ERASO KAPAZITISTAK	
BESTERIK	

Gure herrian nola kudeatzen dira hurrengo erasoak? Existitzen da zerbitzurik eraso horiek hartatzeko?	
ERASO TRANSMARIBO-LLOFOBOAK	
ERASO ARRAZISTAK	
ERASO KAPAZITISTAK	
BESTERIK	

Nola sortu ditzakegu espazio seguruak hurrengo kolektiboetako jendearentzat? Lehentasunezko borrokatzat hartzen dugu?	
KOMUNITATE TRANSMARIBOLLOA	
KOMUNITATE ARRAZIALIZATUA	
ANIZTASUN FUNTZIONALA DUEN KOMUNITATEA	
BESTERIK	

Zein da gure herrian mugimendu (trans)feministaren eta mugimendu antiarrazistaren artean dugun harremana/ aliantza?

Kontenplätzen ditugu gurpildun aulkientzako edo bestelako mugikortasunentzako espazioak? (makrofestietan bai...). Espazioa bera nola atontzen eta diseinatzeko dugun izan daiteke protokoloaren parte?

ERABAKIAK/ADOSTASUNAK (45 min)

SARE SOZIALEN BIDEZKO SALAKETEn inguruko hausnarketak... (1 ordu)

Azkenaldian joera berri bat bizi izan dugu erasoen salaketen harira. Gero eta emakume* gehiagok erabili dituzte anonimotasuna bermatzen duten sare sozialen bidez salaketa publiko egiten dituzten kontuak.

Helburua

Ariketa hau gai honen inguruan lehenengo hausnarketa batzuk bideratzeko planteatzen da. Ariketa honek ez du posizionamendu argi bat bilatzen gaiarekiko, baizik eta lehenengo hurbilpen bat egitea. Iritzi ezberdinak partekatzea eta sortu daitezken hainbat zalantza argitzea du helburu.

Metodologia

Lau pertsonatako taldeetan jarri eta hurrengo galderen bidez hausnartzeko espazioa ireki.

*Dinamizatzailea izendatu.

*Aktalaria izendatu.

*Denboraren arduraduna izendatu.

*Saioa espazio segurua izateko bermeak eta tresnak aurreikusi, adibidez hitz egiteko tarteak errespetatzeko bermeak jarri.

Galderak

>Zein behar asetzen ditu sare sozialen bidezko salaketak?

>Zergatik uste dugu eman dela joera hori?

>Zein aukera eta onura ekarri du horrek? Zein arrisku?

>Zein modutan eragin dio horrek MFari?

4. Lan saioa: LANKETA ZEHATZAK

JAIETAKO ESPAZIOetan sakontzen... (1,5 ordu)

Mugimendu Feministatik egin dezakegun ekarpen kualitatibo berritzaileena atal honetan egin dezakegu, akaso. Batez ere, gizonen parte hartzeari begira, eta erantzuteko modu berriei begira.

Protokolo batek barnebildu dezake erasoez aparte, giro feminista bat zer den definituko duen atal bat. Horretarako espazio hori erabiltzen duten faktore guztiak kontuan hartu behar dira, sinbolikoak nahiz materialak. Horrekin batera, jai giroan bizi ditzazkegun egoera ezberdinak kontenplatu behar ditugu, eta horiei aurre egiteko prest egon.

Beharrezko materiala

Kartulinak/orri zuriak, errotulagailuak/boligrafoak. Plenarioan akta jasotzeko papera edo ordenagailua.

*Dinamizatzailea izendatu.

*Aktalaria izendatu.

*Denboraren arduraduna izendatu.

*Saioa espazio segurua izateko bermeak eta tresnak aurreikusi, adibidez hitz egiteko tarteak errespetatzeko bermeak jarri.

Metodologia

Talde txikietan saiatu hurrengo galderak erantzuten (1 ordu). Plenarioan partekatuko dugu lan taldeetan hitz egindakoa eta ahalko balitz, jai giro osasuntsu eta feminista baterako oinarri batzuk finkatzen saiatuko gara. (30 min)

Galderak

>Zein lanketa daude erasoen prebentzio eta kudeaketarako?

>Zer da jai giro feminista bat? Nola zabaldu indarkeriarik gabeko espazioak? Nola eraiki giro oneko espazioak? Nola kutsatu erosotasuna eta disfrutea denontzat?

>Zein da hauek kudeatzearen arduraduna? Gizonak izan daitezke brigada baten parte? nola, non... ?

>Egoera edo eraso prototipo bat errepikatzen da? Zer erantzun eman zaie?

>Erasoa emakumea* ez den norbaitek jasaten badu (adibidez, eraso arrazista bat mutil arrazializatu batzuei), nork du ardura hori kudeatzeko? Nola osa daitezke protokolo feministak? Baina nola ez lausotu dena eraso hitzaren atzean eta indarkeria matxista erdigunean nola mantendu? Zapalkuntza desberdinak gurutzatzen direnean nola kudeatu?

ERABAKIAK/ADOSTASUNAK (45 min)

Emakumeon* Mundu Martxaren (EMM) PROTOKOLOA gure herrian. (1 ordu)

Euskal Herrian bizi proiektua duen emakume* bat erailtzen duten bakoitzean EMMaren protokoloa aktibatzen da eta Euskal Herriko hiri-buruetan baita hainbat herrietan ere, mobilizazioak deitzen dira. Protokolo hau birpentsatzeko helburua duen hurren ariketa da hau.

Metodologia

Hurrengo galderak erantzuten saiatuko gara lau pertsonako taldeetan 35 minutuz. Amaitzean plenarioan elkartuko gara gainontzekoe-kin partekatzen lan taldeetan atera dena 10 minutuz eta azkeneko 15 minutuetan erabakiak hartzeko tarte hartuko dugu.

Galderak

- >Ehan eraiketa matxista bat ematen denean herrian/auzoan protokoloa aktibatzen da? Ze modutan?
- >Norengana heltzen da? Zein hutsunerekin egiten dugu topo?
- >Norengana heldu nahiko genuke?
- >Mobilizazioaz aparte, beste zeozer egin dezakegu? Markajeak? Memoria guneak sortu?

ARIKETA OSAGARRIAK

Indarkeriak ertz desberdinak ditu eta hauei aurre egiteko, indarkeria matxistaz gain, arrazismoa, subjektu transmaribibolloen aurkako indarkeria etab. identifikatu eta hauek borrokatzeko mekanismoak pentsatzea ezinbestekoa da. Hala ere, gaiak duen konplexutasuna ikusirik eta prozesu honen denborak zeintzuk diren jakinik, jardunaldiak eta herrietako lanketak indarkeria zehatz batean oinarritu ditugu, hots, indarkeria matxista.

Aldi berean, jakitun gara herri eta auzoetan korapilo desberdinak sortu izan direla hainbat gaien bueltan, hala nola, eraso arrazisten kudeaketak, gizonen parte hartzea erasoaren kudeaketetan, erantzuteko mekanismoak... Gai hauek ahaztu ezin ditugunez, erronka formatuan barnebidu ditugu. Oraingo honetan lanketa zabala egiteko tarte eskainiko ez diegun arren, etorkizunean behar duen sakontasunari heltzeko hasiera bezala planteatu ditugu hauek.

JAIETAKO NAHIZ BESTELAKO ESPAZIOETAN SAKONTZEN JARRAITZEKO... Lanketa mistoa. Rol playing-a. (1'40 minutu).

Orain arte, erasoaren kudeaketa talde feministaren edota eragile desberdinetako emakumeon* lana izan da, honek lan bikoitza egitea exigitu digu, baita mota honetako kudeaketek suposatzen duten karga emozionalarekin kargatzea ere. Hau honela, azken urteetan gizonezkoek ere eraso matxisten kudeaketetan ardurak hartzeko urratsak eman dira herri eta auzo batzutan. Horregatik, bide beretik jarraituz, lanketa mistoen inguruko ariketa bat proposatzen dizuegu.

Hasi aurretik, gizonezkoek erasoaren kudeaketetan parte hartzeko, haien boterearen inguruko hausnarketa izatea beharrezkoa dela deritzogu, baita gizonezko bezala erasoak kudeatzeak dakartzen korapiloetaz pentsatzea ere. Hortaz, gizonezkoek "aurre" ariketa hau egitea gomendatzen dugu, baita hausnarketa hauek elkarrekin edota esperientziadun kideekin egitea ere.

Horrez gain, erasoen kudeaketek buruhauste handiak sortzen dituztela agerikoa da. Horregatik, ariketa honen bitartez kudeaketa hauek sistematizatu eta pausu/orden batzuk adostu nahi ditugu, hauek errazteko asmotan.

Hau esanda, ariketa honekin hurrengo **helburuak** burutu nahi ditugu:

>Gizonezkoek haien ardua dela konturatzea.

>Gizonezkoen parte hartzea nolakoa izan daitekeen esperimintatzea.

>Erantzuteko zilegitasuna daukagula barneratu eta erasoen kudeaketak buruhauste izatetik, sistematizaziorako pausuak ematea.

Metodologia

Roll playing-a. Metodologia hau erabiliz, egoera errealak bizitzen saiatuko gara, momentu horietan gerta daitezkeen akats, gaizkiulertu... edota ideia positiboak identifikatu eta egoera hauek kudeatzeko orduan konfiantza hartzeko.

Hortaz, hiru egoera desberdin planteatuko ditugu eta ariketa hau egiten gaudenon artean, egoera hauetan zer egingo genukeen simulatzeari ekingo diogu.

1. egoera (10 minutu + 20 minutu)

Gure herri/auzoko jaiak dira, asanbladako hiru gizon gara eta gutako batek eraso bat ikusi du. Gizon batek emakume* bati ipurdia ukitu dio eta emakumeak* ez du erantzun. Erasotua bere lagunekin dago, erasotzailea ere bere lagunekin dago eta hauek ez dute egindakoa zalantzan jarri. Ez dago kide feministairik inguruan.

>Nola jokatu dugu egoera honen aurrean? (20 minutu)

*Ariketarekin hasi aurretik, ondorengo galderei erantzun: (10 minutu)

>Gure herriko/auzoko jaietan zein euskarri izaten ditugu erasoek erantzuteko?

>Gure jaietan zein giro egoten dela esango genuke? Inguruko jendeak (antolatuta ez daudenak) nola erreakzionatzen du erasoren bat ikusiz gero?

Pertsonaiak

>Erasoa ikusten duten hiru gizon (ahal den heinean garrantzitsua da rol hau gizonezkoek hartzea).

>Erasotzailea eta bere lagunak (lagunen papera ariketa egiten dugun pertsonen kopuruaren arabera izango da, 1, 2 edo 3).

>Erasotua eta bere lagunak (lagunen papera ariketa egiten dugun pertsonen kopuruaren arabera izango da, 1, 2 edo 3).

Ariketa amaitzean honako galderak erantzun:

>Zer gertatu da? Zein izan da eraso ikusi dutenen jarrera? Zein gainontzekoen jarrera?

>Zer hobetu dezakegu?

2. egoera (20 minutu)

Herriko jaiak dira. Goizeko 7ak, asanbladako feminista gutxi daude. Erasotzailea kanporatzen joan dira. Erasotzailea bere lagun taldearekin dago eta bi kideak eztabaida batean sartu dira. Egoera blokeatu da eta asanbladako bi kideak ez dira haien helburua lortzen ari. Inguruan asanbladako gizon batzuk eta antolatu gabeko beste kide batzuk daude.

>Zer egin dezakegu egoera honen aurrean?

Pertsonaiak

>Asanbladako 2 emakumezko*, eraso kudeatuko dutenak.

>Erasotzailea eta bere lagunak (lagunen papera ariketa egiten dugun pertsonen kopuruaren arabera izango da, 1, 2 edo 3).

>Asanbladako 2 gizonak.

>Antolatu gabeko kideak (1, 2 edo 3)

Ariketa amaitzean honako galderak erantzun:

>Zer gertatu da? Zein izan da eraso ikusi dutenen jarrera? Zein gainontzekoen jarrera?

>Zer hobetu dezakegu?

3. egoera: (20 minutu)

Jaietan, hiru gizonezko zaudete, hiruak asanbladako kideak eta zuetako bat hainbat emakumerengana* joan da konbertsazioa emateko asmoz. Batzuk pixka bat jarraizten diote, beste batzuk ez, ixilik gelditzen dira, batzuk haserretu egin dira.

Rol playing-aren hasiera: Asanbladakoa den gizona emakumezkoarengana* hurbilduko da eta hau haserretu eta erantzun egingo dio.

>Nola kudeatuko zenukete egoera hau? Zer egin honen aurrean?

Pertsonaiak

>Haserretu den emakumezkoa*.

>Hitz egitera joan den gizona.

>Asanbladako 2 gizon.

Ariketa amaitzean honako galderak erantzun:

>Zer gertatu da? Zein izan da eraso ikusi dutenen jarrera? Zein gainontzekoen jarrera?

>Zer hobetu dezakegu?

Ariketa ixteko galdera lagungarriak (30 min)

>Zein jarrera nagusitu dira gizonezkoen artean?

>Zein tresna/eduki berri txertatu beharko genituzke gure herri/auzoko protokoloan? Nola egingo dugu?

AUTODEFENTSA FEMINISTAREN LANKETA (1,5 ordu)

Txostenean autodefentsari dagokion atala sartzea ezinbestekotzat jo dugu, eraso desberdinak pairatzen ditugun sistema honetan gure gorputzak defendatzearen eta honi zilegitasun osoa emateko aldarria mahai gainean jartzeko apustua egiten dugulako. Horretarako, atal honetan autodefentsaren inguruan kolektiboki gogoetatu, erantzun posibleak pentsatu eta tailer edota saioak proposatzen arituko gara.

Berotze ariketa

Testuinguratzea egin ostean, beldurraren inguruko hausnarketarekin hasteko ondorengo galderari erantzungo diogu bakarka.

“Nik zein espaziotan sentitzen dut erasotua izateko beldurra? eta zeinetan ez?” (5 minutu)

Hau albokoarekin partekatuko dugu eta espazio hauek izendatzeari erreparatuko diogu. Bat egin dugu espazioak izendatzerako orduan. Ez? (10 minutu)

Testuinguruaren irakurketa

Hasteko, testuinguruaren irakurketari erreferentzia egin nahi genioke. Argi dugu beldurraren diskurtsoa emakumeak* paralizatu eta bakartzeko tresna oso eraginkorra dela, dominaziorako tresna da beldurra. Errealitatearen irakurketa interesatu honen aurrean, erasotzaileak gizon gutxi batzuk izango dira, ezezagunak eta gaiztoak (batzuk zoroak direla ere defendatuko dute). Eta beldurraren diskurtsoak dakarren alerta giroaren aurrean, “segurtasuna” eskaintzen digute irtenbide gisa.

Segurtasuna deitzen dioten honek plano desberdinetan jokatu du, fokua gure gain jarritz eta ondorioz gu erasoan errudun bilakatz, edo gizon zein poliziaren figuren beharra izatea argudiatuko dute, beti ere gure “segurtasunaren” izenean. Hori dela eta, modu batean ala bestean emakumeon* askatasuna murriztuko duten neurriak proposatuko dituzte arazoaren irtenbide gisa.

Azkenik, garrantzitsua iruditzen zaigu, eraso matxistak oinarri estrukturala dutela ukatzen duten bitartean, hauek arrazakeria indartzeko instrumentutzat erabiltzea.

Honen aurrean guk argi dugu:

Beldurraren diskurtsoaren aurrean guk gizonezkoak interpelatu eta erasoan aurrean erantzuteko aldarria egingo dugu.

Fokua lekuz aldatu beharra dago. Gu ez gaitu inork babestu behar eta ez ditugu geure gorputzak babesteko neurririk hartuko, haiek utzi behar diote erasotzeari. Espazio publikoa lehiatu eta aliantza ez mistoak sustatuko ditugu

Gizonezkoek ardura har dezaten behar dugu, haien buruen zein inguruko gizonen jarrerak errebisatzearen ardura hartu behar dute.

Erasoei erantzun. Erantzunak elkarbanatuz.

Atal honetako helburua erantzuteko zilegitasuna berrestez gain, gure ingurukoen esperientzietatik ikasi eta era irekian kontatu nahi ditugun esperientza horietaz hitz egitea da. Horretarako hurrengo galderak planteatzen ditugu:

Bakarka orri batean erantzuteko

>Zein mekanismo edota teknika ezagutzen dituzu erasoei aurre egiteko? (10 minutu)

Lau pertsonako taldeetan elkarbanatzeko (30 minutu)

>Badago elkarbanatu nahi duzun teknika edota autodefentsarako modurik?

>Herrian erasoak gertatu direnean zeintzuk izan dira erantzuteko moduak?

Plenarioan jarri eta LTetan ateratako ideiak azalduko ditugu. (20 minutu)

AMAITZEKO...

Txostenean zehar aipatu bezala, honetan planteatzen diren lan saioak herri eta auzo bakoitzak haien errealitatearen inguruko hausnarketa eta eztabaida ezberdinak ematea baita borroka ildo ezberdinak piztea du helburu. Honekin, Euskal Herriko Emakumeen* Mundu Martxatik Euskal Herriko txoko ezberdinetan indarkeria matxisten bueltan emandako eztabaida eta hausnarketa ezberdinak, baita ateratako ondorioak ezagutzea interesgarria iruditzen zaigu. Indarkeria matxistaren lanketan hurrengo pausoak definitzeko lagungarria izango baitzaigu.

Beraz, herri eta auzo bakoitzak lan saioetatik ateratako ondorioak gurekin partekatu nahiko balitu hurrengo korreo honen bidez egin dezake: emakumemartxa@gmail.com.

Eskerrik asko!

EUSKAL HERRIKO
EMAKUMEON
MUNDU MARTXA